

ŽURNALISTŲ ETIKOS INSPEKTORIAUS TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, tel. (8 5) 223 7310, faks. (8 5) 223 7311, el. p. zeit@lrs.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 288692340

2016-05-25

REKOMENDACIJA DĖL GALIMŲ ASMENS DUOMENŲ TVARKYMO PAŽEIDIMŲ SKELBIANT APIE GIMUSIUS, MIRUSIUS, KETINANČIUS SUDARYTI SANTUOKĄ ASMENIS

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyboje pastebėjus galimus asmens duomenų tvarkymo pažeidimus, kai laikraščiuose ir interneto portaluose yra skelbiami mieste ar rajone gimę ir mirę asmenys arba yra pranešama apie ketinamas sudaryti santuokas.

Atsižvelgdami į žurnalistų etikos inspektoriui Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – ADTAĮ) 8 straipsniu suteiktą kompetenciją, prižiūrėti asmens duomenų tvarkymą visuomenės informavimo priemonėse visuomenės informavimo, meninės ir literatūrinės raiškos tikslais, p r i m e n a m e, kad asmens duomenys – bet kuri informacija, susijusi su fiziniu asmeniu – duomenų subjektu, kurio tapatybė yra žinoma arba gali būti tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyta pasinaudojant tokiais duomenimis kaip asmens kodas, vienas arba keli asmeniui būdingi fizinio, fiziologinio, psichologinio, ekonominio, kultūrinio ar socialinio pobūdžio požymiai (ADTAĮ 2 straipsnio 1 dalis).

Asmens duomenų tvarkymas apima bet kurią su asmens duomenimis atliekamą veiksmą: rinkimą, užrašymą, kaupimą, saugojimą, klasifikavimą, grupavimą, jungimą, keitimą (papildymą ar taisymą), teikimą, paskelbimą, naudojimą, logines ir (arba) aritmetines operacijas, paiešką, skleidimą, naikinimą ar kitokius veiksmus arba veiksmų rinkinį (ADTAĮ 2 straipsnio 4 dalis). Asmens duomenys gali būti tvarkomi, jeigu (1) *duomenų subjektas (ar jo įstatyminis atstovas) duoda sutikimą*; (2) sudaroma arba vykdoma sutartis, kai viena iš šalių yra duomenų subjektas; (3) pagal įstatymus duomenų valdytojas yra įpareigotas tvarkyti asmens duomenis; (4) siekiama apsaugoti duomenų subjekto esminius interesus; (5) įgyvendinami oficialūs įgaliojimai, įstatymais ir kitais teisės aktais suteikti valstybės bei savivaldybių institucijoms, įstaigoms ir įmonėms arba trečiajam asmeniui, kuriam teikiami asmens duomenys; (6) *reikia tvarkyti dėl teisėto intereso, kurio siekia duomenų valdytojas arba trečiasis asmuo, kuriam teikiami asmens duomenys, ir jei duomenų subjekto interesai nėra svarbesni* (ADTAĮ 5 straipsnio 1 dalis).

Skelbiant duomenis apie gimusius, besituokiančius ir mirusius asmenis (vardus, pavardes, atitinkamų įvykių datas) be šių asmenų ar jų atstovų sutikimo kyla abejonių dėl teisėto visuomenės intereso šiuos duomenis žinoti. Paviešinus asmens duomenis (vardus, pavardes, įvykių datas) be asmenų ar jų įstatyminių atstovų sutikimo iškyla grėsmė pažeisti jų interesus. Atkreiptinas dėmesys, jog teisėtas visuomenės interesas suprantamas kaip visuomenės teisė gauti informaciją apie įstatymo saugomą žmogaus privatų gyvenimą tais atvejais, *kai būtina apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves nuo neigiamų pasekmių* (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Senato 1998 m. gegužės 15 d. nutarimo Nr. 1 „Dėl Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 7, 7¹ straipsnių ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo taikymo teismų praktikoje nagrinėjant garbės ir orumo gynimo civilines bylas“ 18 punktas).

Atsižvelgdami į tai, kad skelbiant šiuos asmens duomenis galimai yra pažeidžiamas ADTAĮ, r e k o m e n d u o j a m e nebeskelbti duomenų, iš kurių galima identifikuoti (atpažinti) asmenį, be šio asmens ar jo įstatyminių atstovų (gimimo ir mirties atveju) sutikimo. Skelbti apibendrintus duomenis, pavyzdžiui, kad rajone tam tikromis dienomis gimė 4 mergaitės ir 3 berniukai, kad susituokė 3 poros ir t.t.